

УДК 368.811:336.71(477)

Шелест З.А.,

студент групи ЕП-302,

Юркевич О.М.,

к. е. н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогодні, відбувається інтенсивний розвиток вітчизняного ринку фінансових послуг, встановлюються нові правила гри на ньому та ускладнюються наявні процеси в певних його частинах. Різні чинники, а саме впровадження нових технологій, проведення міжнародної інтеграції та вихід зарубіжних компаній на український ринок, зумовлюють вітчизняні підприємства постійно збільшувати та урізноманітнювати свої фінансові послуги. Саме цей процес інтенсифікації конкуренції на ринку спричиняє посилення взаємозв'язків між такими суб'єктами фінансових відносин, як банки та страхові компанії. У цьому випадку виникає синергетичний ефект, який полягає у тому, що банки і страхові компанії починають розглядати себе не як конкуренти з продажу фінансових послуг, а як партнери.

У широкому розумінні банкострахування розглядається як інтеграція фінансових посередників – банків та страхових компаній з розподілу страхових продуктів через банківську мережу [1]. На нашу думку, у більш вузькому розмінні, сутністю банкострахування (bancassurance) є система зв'язків суб'єктів фінансових відносин, а саме банків та страхових компаній, які взаємодіють між собою для того, щоб спільно просувати свої послуги через банківську мережу з метою ефективного задоволення потреб споживачів.

Головними перевагами взаємодії для банків і страхових компаній між собою є:

- збільшення ринку збуту послуг завдяки партнерові;
- створення комплексного обслуговування для усіх споживачів;
- зменшення витрат ресурсів на просування власних послуг;
- покращення репутації та привабливості свого бізнесу через репутацію іншого.

У зв'язку з вище викладеними перевагами взаємодії суб'єктів фінансових відносин можна сказати, що чим сильніші зв'язки вони мають, тим більше переваг вони можуть отримати у майбутньому. Залежно від етапу їх співпраці можна виділити такі форми взаємодії (табл. 1):

Таблиця 1

Форма взаємодії банків зі страховими компаніями

Назва взаємодії	Особливість форми
Спеціалізовані послуги	Суб'єкти взаємовідносин отримують право використовувати спеціалізовані послуги один одного
Агенти	Банки отримують право розповсюджувати послуги страхових компаній за договором як агенти
Перехресна участь у капіталі	Суб'єкти взаємовідносин стають власниками акцій свого партнера та отримують можливість контролювати усі його дії
Спільне підприємство	Проводиться заснування нової компанії, яка забезпечує обслуговування спільної клієнтської бази
Злиття компаній	Компанії об'єднуються у одне підприємство
Фінансовий супермаркет	Об'єднання страхової та банківської складових у одну компанію

Джерело: [2]

Можна сказати, що на даний момент процес банкострахування (bancassurance) знаходиться на первинних етапах свого розвитку в Україні. Так тільки з 2014 року цей процес почав активно розвиватися на нашому вітчизняному ринку. Головною рушійною силою розвитку стало те, що банківська справа через девальвацію гривні у 2014 році стала найбільш проблемною галуззю України. Кредитори були змушені шукати можливість диверсифікації своїх послуг та шляхи підвищення платоспроможності своїх позичальників. У той же час кількість страхових компаній почала різко зменшуватися через неможливість залишатися

рентабельними на ринку страхових послуг. Саме тому наші вітчизняні банківські установи почали співпрацювати зі страховими компаніями.

У 2018 році страхові компанії стали забезпечувати 51% сукупних активів усіх банків завдяки підвищенню своїх зобов'язань з майнових інтересів банківської системи. Так, головними страховими послугами, які почали розповсюджуватися через банківські системи, стали страхування іпотечних та споживчих кредитів, у тому числі і автострахування [3].

Протягом 2018-2019 виростили показники приросту чистих страхових премій на 7,4% і 15% відповідно. Це стало можливим через поліпшення ефективності та результативності функціонування страхових компаній з банківськими установами. Особливо, збільшився приріст наданих послуг зі страхування автомобілів саме через банківські мережі на 16,5% і 17,8% відповідно до кожного року. Усе це свідчить, що ринок страхування розвивається у правильному напрямку та усі державні установи, які регулюють цей сегмент ринку, проводять якісний контроль та моніторинг за страховими компаніями [4].

Незважаючи на деякі поліпшення співпраці банків і страхових компаній у останні роки, банкострахування залишається нерозвиненим в Україні. Отже, провівши дослідження, можна стверджувати, що головними проблемами, які стримують прогрес банкострахування в Україні є:

- недосконала система регулювання та контролю за діяльністю страхових компаній. У 2017 був проведений закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг”, який виключив дублювання функцій контролю державними органами, та передав повноваження НБУ;
- надмірні вимоги при акредитації страховиків з боку вітчизняних банківських установ. Страховим компаніям важко почати співпрацювати з банками через

довготривалу систему перевірки їх на спроможність ефективного функціонування;

- наявна фінансова нестабільність та прозорість страхових компаній. З кожним періодом їхня кількість зменшується.

Список використаних джерел:

1. Лилик О. Я. Bancassurance та перспективи його розвитку в Україні. *Вісник НБУ*. 2017. №2 (132). С. 32–34.
2. Кальченко О.М., Лисиця А.В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку банківсько-страхової інтеграції в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. Чернігів, 2018. №1(13). С. 131-138.
3. Кучеренко В. Форми інтеграції банківського та страхового капіталів. *Вісник КНТЕУ*. 2010. № 3. С. 57–66.
4. Підсумки діяльності страхових компаній за 2019 рік // Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринку фінансових послуг. URL: http://ufu.org.ua/files/stat/SK_info2019.pdf. (дата звернення: 07.11.2021).

УДК 336:334.7.012.61](477)

Юркевич. О. М.,

к. е. н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

Науменко В. В.,

студент 3 курсу групи ЕП-302

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Малі та середні підприємства є найбільш розповсюдженою формою підприємницької діяльності. Саме вони формують найбільший прошарок